

Asbest verwijderen, nu of nooit?

Vlaanderen tegen 2040 asbestveilig maken, dat is het doel van de Vlaamse regering. Ook land- en tuinbouwbedrijven kunnen daar een grote rol in spelen. Is er op jouw bedrijf nog asbest aanwezig en wil je daar iets aan doen? Lees dan even verder want de Vlaamse regering en OVAM hebben nu ook een subsidie voor de landbouwsector ter beschikking gesteld.

Nele Kempeneers / Illustraties: Joris Snaet

De doelstelling van de Vlaamse regering om onze leefomgeving uiterlijk tegen 2040 asbestveilig te maken, past binnen een breder beleid. Maar wat betekent 'asbestveilig' precies? Want het is duidelijk niet hetzelfde als 'asbestvrij'.

Onder asbestveilig verstaat men dat al het risicovolle asbest veilig is weggenomen en afgevoerd en er enkel nog asbestmaterialen in goede staat in onze leefomgeving aanwezig mogen zijn. Asbest wordt als risicovol beschouwd als de kans bestaat dat er door bescha-

diging, veroudering of andere invloeden asbestvezels in de omgeving worden afgegeven.

Duizenden toepassingen

Het gebruik van asbest is pas sinds 2001 volledig verboden in ons land. Voorheen werd de stof in duizenden toepassingen verwerkt, wat resulteert in zo'n 2,3 miljoen ton aan asbesthoudende materialen in Vlaanderen. Het wordt niet enkel gebruikt in nutsleidingen en industriële gebouwen, ook in de woningbouw was asbest een erg populair materiaal. Tenzij er een totaalrenovatie heeft plaatsgevonden, heb je zelfs 70 tot 90% kans om in een ►

Van de week

woning of school asbest aan te treffen. En dat houdt een bepaald risico in, want hoe ouder het materiaal, hoe meer het bindmiddel dat de asbestvezels samenhoudt, verzwakt. Het resultaat kan zijn dat vezels in de omgeving terecht komen, met alle gezondheidsrisico's van dien.

Actieplan Asbestafbouw

Het 'Actieplan Asbestafbouw' dat in 2018 werd afgeklopt bevat verschillende maatregelen om Vlaanderen tegen 2040 asbestveilig te maken. Het gaat over richtlijnen rond inventarisatie, verwijdering, beheer en verboden handelingen. Maar de regering richt zich ook op bepaalde doelgroepen waarvan geweten is dat er extra ondersteuning nodig is. De landbouwsector bijvoorbeeld, want naar schatting behoort een vierde van het totaal aantal vierkante meter asbestdaken in Vlaanderen tot het patrimonium van de landbouwsector. OVAM, de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij, ondersteunt daarom land- en tuinbouwers met de ophaling van gedemonteerde asbestdaken aan het landbouwbedrijf. Hierbij informeert OVAM ook over veilig asbestdaken te

verwijderen. Maar ook Boerenbond draagt zijn steentje bij door in te zetten op vormingen en lokale ondersteuning van landbouwers.

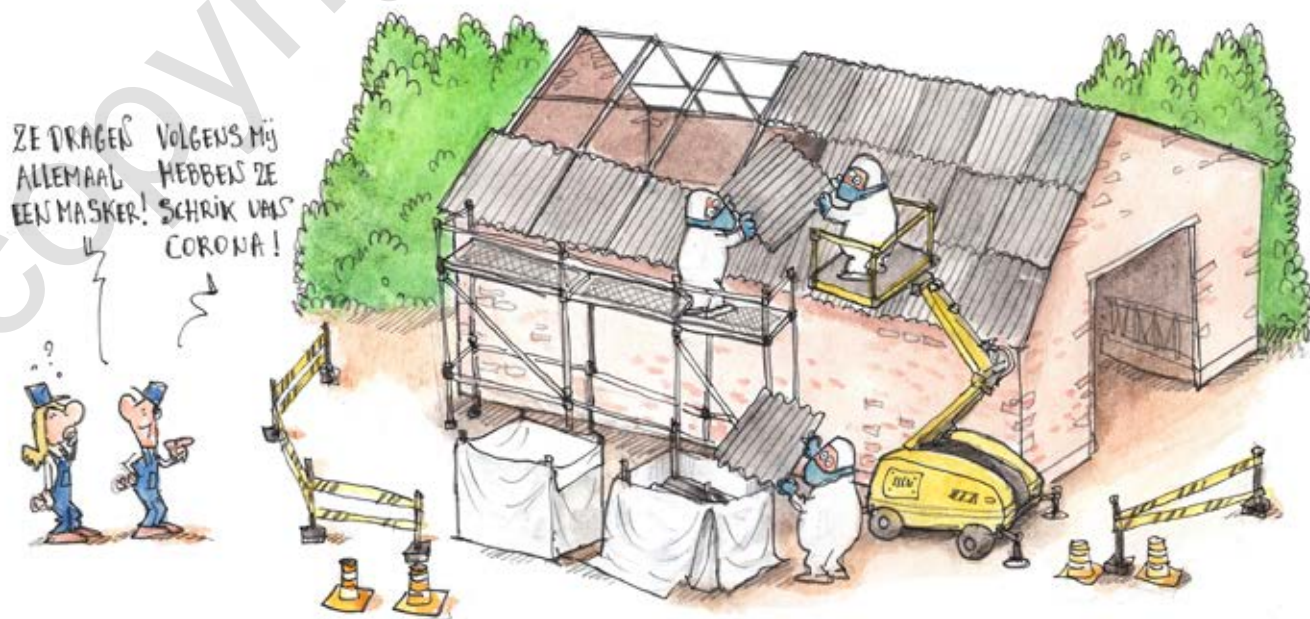
Aan de slag

De Vlaamse regering keurde dit jaar ook een eigen sectorprotocol voor de land- en tuinbouwsector goed. Hiermee krijgt onze sector een aparte subsidie om ophaling van asbest op het bedrijf te organiseren. In totaal wordt er zo'n 3 miljoen euro uitgetrokken om de asbestverwijdering op landbouwbedrijven in goede banen te leiden (met Vlaamse relancemiddelen). OVAM hoopt hiermee van 2021 tot 2026 op zo'n 1000 landbouwlocaties asbestdaken te kunnen verwijderen met subsidies. Door je met je landbouwnummer aan te melden op de website van OVAM laat je weten dat je interesse hebt om in het asbestverwijderingsproject te stappen. OVAM geeft na goedkeuring van de kandidatuur de opdracht aan een externe inzamelaar om de nodige containers ter plaatse te voorzien. Ook landbouwers in bijberoep en gepensioneerde landbouwers kunnen zich aanmelden.

Doe-het-zelf?

Zelf asbest verwijderen, mag dat? Jazeker! Maar besef dat je met een risicoproduct aan het werk bent en informeer je dus goed voor je van start gaat. Ook hier spelen OVAM en de landbouworganisaties een belangrijke adviserende rol. De goed geïnformeerde landbouwer heeft de keuze zelf het asbestdak te verwijderen of hiervoor een (dak)aannemer in te schakelen. Doe-het-zelf sluit de regelgeving dus niet uit, noch wordt het aangemoedigd. OVAM zorgt wel voor een handige informatiebrochure die je helpt afwegen hoe je zelf of door een vakkundig aannemer je dak kan verwijderen. Uit de projecten bij lokale besturen blijkt dat dit ook veilig kan als een landbouwer over de nodige deskundigheid, materieel en kunde beschikt.

Besef dat je met een risicoproduct aan het werk bent en informeer je dus goed voor je van start gaat.

Zeker wanneer het over kleinere dakoppervlaktes gaat zoals een kleinere loods of schuilhok voor dieren in een weiland. Twijfel je over de werkwijze, de veiligheid, de toegankelijkheid van het dak? Schakel dan zeker een kwalitatieve dakwerker in.

Het kostenplaatje

Zoals gezegd heeft de Vlaamse overheid een totaalbudget van 3 miljoen euro voorzien om de Vlaamse landbouwsector te helpen om versneld onveilige asbestmaterialen te verwijderen. Maar de vervanging van een dak op een landbouwinfrastructuur is natuurlijk een veel grotere investering dan alleen de asbestverwijdering, en daar moet je je van bewust zijn. OVAM financiert voor 100% de meerkosten die samenhangen met asbestverwijdering. Deze meerkosten tegenover een dak zonder asbest omvatten de kosten van de ophaling, transport en verdere verwerking van het vrijgekomen asbest. De acties die nodig zijn om de oude dakbedekking te verwijderen (inclusief asbest) en de nieuwe te plaatsen, zijn voor rekening van de landbouwer. Deze ondersteuning geldt zolang het voorziene budget niet uitgeput is, of uiterlijk tot 2026.

In de praktijk

We klopten even aan bij Jan Tops uit Poederlee. Deze melkveehouder verving vorig jaar het asbesthoudende dak van zijn stallen en deed daarvoor een beroep op de subsidie voor lokale besturen via afvalintercommunale IOK die toen in die regio ook toegankelijk was voor landbouwers. Daarnaast deed Jan ook een aanvraag voor VLIF-steun voor de aanleg van zijn nieuwe dak, die werd toegekend. Via VLIF kan je hierop 30% korting krijgen als je je oude asbestdak vernieuwt. De verwijdering zelf wordt niet via VLIF gesubsidieerd. "Ik had al heel wat over de voordelen van asbestverwijdering gelezen in de vakbladen, dus besloot ik om er werk

van te maken", vertelt Jan. "De daken van onze stallen waren in zeer slechte staat, dus vernieuwing was sowieso aan de orde. Dat is ook de reden dat we ervoor kozen om niet zelf het dak op te gaan maar een dakwerker te vragen. De risico's waren in dit geval te groot." Nadat de VLIF-goedkeuring binnen was en OVAM voor de levering van de containers zorgde, ging het snel. "De voorbereiding en de werken zelf zijn vlot verlopen. We kregen containers ter beschikking aan de prijs van 170 euro per stuk in plaats van 1000 euro, toch een mooi voordeel", vindt Jan. "Ik zou het iedereen aanraden. Het zal toch ooit moeten gebeuren. Dan maak je er beter werk van wanneer je nog financiële steun krijgt, want je weet niet hoe lang deze nog beschikbaar zal zijn."

En Boerenbond?

Boerenbond vindt het belangrijk dat bij de uitwerking van het asbestafbouwplan voldoende stimulerende en ondersteunende maatregelen worden genomen voor de land- en tuinbouw. Caroline Van der Heyden, adviseur Milieubeleid: "We volgen het asbestafbouwbeleid daarom al geruime tijd op en zetten sterk in op vormingen en lokale ondersteuning van landbouwers. Het bewustzijn dat de asbest best zo snel mogelijk verwijderd wordt, leeft al wel even bij onze land- en tuinbouwers. Alleen de kosten voor deze verwijdering steken vaak tegen. We namen contact op met lokale besturen en afvalintercommunales om de eerste subsidieprojecten voor bronophaling zo veel mogelijk open te stellen voor landbouwers. Spijtig genoeg kon dit niet gebiedsdekkend voor Vlaanderen worden uitgerold. Boerenbond heeft dan heel wat gesprekken gevoerd met OVAM om tot een gedragen en Vlaanderen-dekkend protocol voor onze sector te komen. We zijn dan ook verheugd dat dit nu wordt uitgerold, én met bijkomend budget van de Vlaamse regering via de relenacemiddelen." ■

Caroline Van der Heyden

adviseur Milieubeleid Studiedienst
caroline.van.der.heyden@boerenbond.be

Inzetten op lokale ondersteuning

Via het nieuwe protocol asbestafbouwbeleid voor de land- en tuinbouwsector kan elke land- en tuinbouwer in heel Vlaanderen zich nu aanmelden via www.asbestinfo.be voor de tussenkomst van OVAM. Je krijgt de nodige containers voor asbest ter beschikking op je bedrijf, en dit nu volledig op kosten van OVAM. Wij hopen dan ook dat veel landbouwers hiervan gebruik zullen en kunnen maken. Het toegekende bedrag is beperkt tot 3 miljoen euro, dus het zal erop aankomen om je snel aan te melden. Dit wel eenmaal je zeker weet dat je dak eraf gaat, want tussen je aanmelding en de levering van de containers mag maximaal één jaar zitten. Zo kunnen we maximaal kansen bieden aan landbouwers die op korte termijn werk willen maken van de verwijdering en werken we versneld toe naar een asbestveilig Vlaanderen.